

KS. JACEK GOLEŃ

Institut Teologii Pastoralnej i Katechetyki KUL

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rt.2016.63.6-19>

SPRAWOZDANIE
Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ
„DUSZPASTERSTWO RODZIN W PARAFII”
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Lublin, 4 listopada 2015 r.

W dniu 4 listopada 2015 r. w Lublinie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa zatytułowana „Duszpasterstwo rodzin w parafii”. Konferencja nawiązywała do zakończonego zaledwie 10 dni wcześniej XIV Zgromadzenia Zwyczajnego Synodu Biskupów w Rzymie (4-25 października 2015 r.) poświęconego małżeństwu i rodzinie oraz duszpasterstwu rodzin. Konferencję zorganizowały Katedra Duszpasterstwa Rodzin i Katedra Prakseologii Pastoralnej KUL.

Obradujących przywitał Dziekan Wydziału Teologii KUL, ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski, podkreślając znaczenie duszpasterstwa rodzin oraz aktualność podejmowanej tematyki w życiu Kościoła. W obrady wprowadził ks. dr hab. Dariusz Lipiec, prof. KUL. Przywołał on słowa papieża Franciszka mówiące o tym, że parafia nie jest strukturą ułomną, jeśli rzeczywiście utrzymuje kontakt z rodzinami i z życiem ludu, jeśli nie staje się strukturą ocieżalą, odseparowaną od ludzi albo grupą wybranych, zapatrzonych w samych siebie. Powinna być ona formą obecności Kościoła i wzrostu życia chrześcijańskiego, wspólnotą wspólnot oraz sanktuarium pojęcym spragnionych (por. EG 28). Ks. profesor podkreślił, że w myśl nauczania ostatnich papieży właśnie parafia jest pierwszym i podstawowym miejscem duszpasterskiej troski o rodzinę.

Konferencja składała się z trzech sesji. Pierwsza z nich akcentowała rolę duszpasterstwa rodzin w parafii. Sesję tę moderował o. dr hab. Marek Fiałkowski OFM-Conv z KUL-u. Pierwszy referat wygłosił ks. dr hab. Jacek Goleń, prezentując temat *Duszpasterstwo rodzin pierwszoplanową dziedziną działalności pastoralnej w parafii*. Przedstawił argumenty za pierwszoplanowością duszpasterstwa rodzin w działalności parafii. Następnie ukazał wybrane aspekty realizacji duszpasterstwa rodzin w parafii, diagnozując niektóre przyczyny jego marginalizacji. W ostatniej części referent wskazywał, co trzeba czynić, aby duszpasterstwo rodzin w parafii stawało się dziedziną pierwszoplanową. W dalszej części sesji dr Richard Kucharčík ze Słowacji (Katolická Univerzita v Ružomberku) zaprezentował temat *Przygotowanie do małżeństwa w parafii*. Podkreślił, iż parafia jest właściwym miejscem przygotowania do małżeństwa. Stwierdził także, iż przygotowanie do małżeństwa w parafii domaga się przede wszystkim formacji religijnej narzeczonych, właściwego rozeznania ich sytuacji oraz katechezy mistagogicznej. Zwrócił uwagę na znaczenie postawy przyjęcia ze strony

duszpasterza oraz ducha rodzinnego w parafii. Podkreślił także rangę potencjału tkwiącego w sakramencie małżeństwa, sztuki towarzyszenia oraz ukazał szanse, jakie niesie z sobą ceremonia zawarcia małżeństwa w parafii dla duszpasterstwa małżeństw.

Drugą sesję konferencji, poświęconą niektórym szczegółowym zadaniom duszpasterstwa rodzin w parafii, poprowadził ks. prof. dr hab. Wiesław Przygoda (KUL). Sesja prezentowała dwa niełatwe zadania: pastoralne wyzwania mentalności antykonceptyjnej oraz duszpasterstwo związków niesakramentalnych. Sesję rozpoczął referat *Następstwa mentalności antykonceptyjnej w relacjach małżeńskich z punktu widzenia pastoralnego*, który wygłosił ks. dr Helmut Präder z Philosophisch-Theologische Hochschule Heiligenkreuz w Austrii. Prelegent ukazał psychologiczne i moralne następstwa stosowania antykonceptcji oraz mentalności antykonceptyjnej dla relacji małżeńskiej oraz podkreślił znaczenie pozytywnej propozycji pomocy duszpasterskiej wobec osób dotkniętych tymi problemami. Drugie wystąpienie dotyczyło *Duszpasterstwa związków niesakramentalnych w parafii*. Przygotował je o. dr Mirosław Ostrowski, dominikanin. Wskutek obiektywnych przeszkód prelegent nie był obecny osobiście, a jego referat został odczytany. Referat zmierzał do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy parafia jest najlepszym miejscem dla prowadzenia duszpasterstwa związków niesakramentalnych. Oprócz pozytywnej odpowiedzi na to pytanie, Autor referatu podkreślił także problem pierwotny wobec miejsca umocowania tegoż duszpasterstwa, a mianowicie – fakt jego istnienia oraz znaczenie woli i działań hierarchii kościelnej dla jego rozwoju.

Trzecią sesję konferencyjną animował ks. dr hab. Kazimierz Świąś (KUL), a dotyczyła ona wybranych form duszpasterstwa rodzin w parafii. Sesję rozpoczął referat ks. prof. dr hab. Stanisława Dyka (KUL) zatytułowany *Rekolekcje rodzin w parafii*. Referent podjął próbę zdefiniowania rekolekcji rodzin w parafii oraz przybliżył ich metodę i tematykę. W ramach tej ostatniej zwrócił uwagę na powołanie człowieka do życia w relacji międzyosobowej, zbawcze piękno życia rodzinnego, wartość seksualnego wymiaru małżeńskiej miłości oraz wsparcie rodziny w sytuacjach kryzysowych. Następnie ks. dr hab. Dariusz Lipiec, prof. KUL, zaprezentował temat *Wizyta duszpasterska zwana „kolędą” szansą aktywizacji religijnej rodzin w parafii*. Omówił praktyki religijne współczesnych parafian oraz ukazał wizytę duszpasterską jako formę aktywizacji religijnej we wspólnocie rodzinnej i formę aktywizacji religijnej rodzin w parafii. Sesję tę zakończyła dyskusja nawiązująca tematycznie do wcześniejszych treści konferencji. Spośród diskutowanych kwestii najczęściej zainteresowania i inspiracji polemicznych wzbudziło zagadnienie duszpasterstwa związków niesakramentalnych.

Konferencję podsumował ks. dr hab. Jacek Goleń, który stwierdził między innymi, że konferencja pokazała znaczenie pogłębiania naukowej refleksji nad duszpasterstwem rodzin w parafii dla praktycznego duszpasterstwa rodzin. Refleksja oraz publikacje naukowe stanowią jedną z dróg do lepszego rozumienia tego wymiaru duszpasterstwa oraz przyczyniają się do podnoszenia rangi duszpasterstwa rodzin w parafii, w kierunku jego pierwszoplanowości. W nawiązaniu do niedawno zakończonego Synodu Biskupów w Rzymie podsumowujący przywołał stwierdzenie z *Relatio finale*, że „Kościół potrzebuje rodziny, a rodzina potrzebuje Kościoła”.

Konferencja miała na celu podkreślenie znaczenia duszpasterstwa rodzin w parafii oraz ukazanie jego zadań i form. Referenci ukazali potrzebę dążenia do pierwszoplanowości duszpasterstwa rodzin w parafii poprzez nieformalną reformę parafii w kierunku silniejszej komunii eklezjalnej, pełniejszego dialogu duchowieństwa i świeckich oraz ożywiania miłości duszpasterskiej i miłosierdzia pastoralnego. Wyzwaniem dla każdej parafii jest żywa troska duszpasterska o małżeństwa i rodziny ze strony duszpasterzy oraz samych małżonków i rodzin. W tym celu konieczne jest nawiązywanie i zacieśnianie współpracy w tym zaszczepionym i silnie akcentowanym przez Kościół dziele.

BRUNO SEVESO, *La pratica della fede. Teologia pastorale nel tempo della Chiesa*, Milano: Glossa 2010, ss. 986.

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rt.2016.63.6-20>

Wśród bogatej literatury teologicznopastoralnej wydawanej w Europie warto zwrócić uwagę na monumentalną monografię autorstwa Brunona Seveso. Liczy ona prawie tysiąc stron i zatytułowana została *Praktyka wiary. Teologia pastoralna w czasie Kościoła*. Autor jest kapłanem archidiecezji mediolańskiej, absolwentem filozofii i teologii, emerytowanym już profesorem teologii pastoralnej na Wydziale Teologii w Mediolanie. Napisał wiele artykułów naukowych z zakresu teologii praktycznej. Znany jest także jako autor książki pt. *Budować Kościół*, wydanej w 1982 r., a także jako redaktor czterotomowej *Encyklopedii duszpasterstwa (Enciclopedia di pastorale)* wydawanej w latach 1988-1993.

Publikacja pt. *Praktyka wiary. Teologia pastoralna w czasie Kościoła* sprawia wrażenie swobodnego podsumowania teologicznopastoralnej refleksji naukowej dokonywanej przez autora na różnych etapach życia. Bruno Seveso przekonuje, że oprócz codziennego życia chrześcijańskiego prowadzonego w Kościele, konieczna jest naukowa refleksja nad tą działalnością. Uważa ją wręcz za element konstytutywny samej działalności praktycznej. Jego zdaniem bowiem praktyka wiary naturalnie stawia pytania o siebie samą, ponieważ to, co dokonuje się w praktyce, domaga się wyjaśnienia i ukazania najgłębszego znaczenia podejmowanych działań. W tym właśnie kontekście Seveso ukazuje konieczność istnienia teologii pastoralnej (teologii praktycznej). Z tych także względów podjął refleksję nad fundamentalną teologią pastoralną, której poświęcił omawianą monografię. Składa się ona ze wstępu, pięciu rozdziałów oraz podsumowania. Poszczególne rozdziały zostały zatytułowane następująco: I. *Szlaki: Kościół w czasie*; II. *Dynamiki: We wspólnocie ludzi*; III. *Źródła: W szczelinie Ewangelii*; IV. *Profile: W różnorodnych wyrażeniach*; V. *Gramatyki: Na drogach myśli*. Z kolei ostatnia część, którą można potraktować jako podsumowanie, została zatytułowana: *Ten czas Kościoła*.